

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063- 610 - 158

15 Ocak 2013

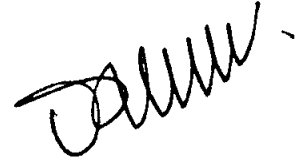
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-13328)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 13.12.2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-97850 sayılı yazısı.

Bursa Milletvekili Sayın İsmet BÜYÜKATAMAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/13328 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :
Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMET BÜYÜKATAMAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/13328)**

Soru 1:

Milli Savunma Bakanlığı bir süre önce Danıştay 13. Dairesine Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun kayıp ve kaçak elektriğin, elektrik faturalarına yansıtılması kararının iptali istemiyle dava açmıştı. Elektrik dağıtım şirketleri halen abonelerden kayıp-kaçak bedeli tahsil etmektedir. Ancak abone tepkisi nedeniyle bu bedeli faturada göstermemeyi tercih etmektedir. Faturalarda bu bölüm boş bırakılmaktadır. Enerji Bakanlığı bu tutarın her faturada 3-5 lira olduğunu, sektörün uzmanları ise 8-9 lira olduğunu iddia etmektedir. Buna göre:

- Bu iddialar doğru mudur?

Cevap 1:

Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere ayda 150 kWh elektrik tüketen tek zamanlı sayaç kullanan bir mesken abonesinin ödeyeceği toplam elektrik faturası 53,56 TL olup söz konusu faturanın yaklaşık % 8'ini yani 4,40 TL'sini kayıp-kaçak bedeli oluşturmaktadır.

150 kWh Elektrik Tüketen Tek Zamanlı Sayaç Kullanan Mesken Abonesinin Elektrik Faturası Örneği*			
	Brim Fiyat (TL/kWh)	Tutar (TL)	Oran (%)
Aktif Enerji Bedeli	0,20463	30,69	57%
K.K. Bedeli	0,02931	4,40	8%
Dağıtım Bedeli	0,03747	5,62	10%
Per.Sat.Hiz.Bed.	0,00394	0,59	1%
PSH Say.Oku.Bed.	0,0042331	0,0042	0,01%
İlet. Sis.Kul.Bed.	0,00851	1,28	2%
Enerji Fonu (%1)		0,35	1%
TRT Payı (%2)		0,70	1%
Elek. Tük.Ver.(%5)		1,75	3%
KDV Matrahı		45,39	
KDV (%18)		8,17	15%
Ödenecek Tutar		53,56	

Soru 2:

Bakanlık olarak bu konu ile ilgili bir çalışmanız var mıdır?

Cevap 2:

4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (Kanun)'nın 1 inci maddesinde elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amaçlanmıştır.

“Lisans genel esasları ve lisans türleri” başlıklı 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendindeki “... 5. Yönetmelik uyarınca, hizmet maliyetlerinin yansıtılmasına dair kurallar ile kayıp ve kaçakları asgariye indirecek önlemlerin uygulanmasına dair esasları içeren hükümler...” hükmü Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından verilecek lisansların tabi olacağı usul ve esaslar ile lisanslarda yer alacak asgari hükümlerden birisi olarak yer almaktadır.

Kanunun 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında EPDK'nın “... bu Kanunda yer alan fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten” sorumlu olduğu belirtilmektedir. 5 inci maddesinin 6 ncı fıkrasının (c) bendinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun görevleri arasında “Tüketicilere güvenilir, kaliteli, kesintisiz ve düşük maliyetli elektrik enerjisi hizmeti

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMET BÜYÜKATAMAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/13328)**

verilmesini teminen gerekli düzenlemeleri yapmak." hususu yer almaktadır. Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 4 üncü maddesinde "Gelir düzenlemesinde, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin dağıtım lisanslarına aşağıdaki parametrelerin değerleri derç edilir:....KKH dağıtım lisansı sahibi tüzel kişinin lisansında her tarife dönemi için belirlenen kayıp-kaçak hedefleri." hükmü yer almaktadır.

Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin 19 uncu maddesinde "b) Kayıp-kaçak hedeflerine ilişkin olarak, bu Tebliğin ekinde yer alan GD04.2 formundaki veriler," lisans sahibi tüzel kişiler tarafından, kendi faaliyetleri ile ilgili olması halinde, düzenlemeye esas işletme gideri ve yatırım harcamalarına temel teşkil eden ve sağlanma zorunda olan veriler arasında sayılmaktadır.

Kayıp-kaçağa ilişkin uygulama, mezkur mevzuat hükümlerinin yanı sıra Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği ve ilgili tebliğleri, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği, Organize Sanayi Bölgelerinin Elektrik Piyasası Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliklerinde yer alan diğer hükümler de dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat kapsamında 16/12/2010 tarih ve 2932 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (Kurul) Kararıyla 2011-2015 dönemini kapsayan ikinci uygulama döneminde 21 dağıtım şirketi için kayıp kaçak hedefleri belirlenmiş ve 15/11/2012 tarih ve 4128 sayılı Kurul Kararıyla özelleşmesi henüz sonuçlanmamış dağıtım şirketleri için 2013-2015 yılları kayıp kaçak hedefleri yeniden düzenlenmiştir.

Kayıp-kaçak miktarı, dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı göstermektedir. Dağıtım sistemine giren enerji ile tahakkuk ettirilen enerji arasında oluşan bu fark elektriğin dağıtımı için gerekli olan hat, trafo ile sayaçlarda meydana gelen teknik kayıp miktarı (yaklaşık % 7-8) ve yasal olmayan bir şekilde elektriğin kaçak kullanılması sonucunda oluşan miktarın toplamından oluşmaktadır. Kaçak elektrik tüketiminin tamamen ortadan kaldırılması durumunda dahi teknik kayıp söz konusu olacaktır. EPDK, kaçakların sıfırlanmasına ve teknik kayıpların makul seviyeye indirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaktadır.

21 Elektrik Dağıtım Şirketinin bölgesinde ikinci uygulama döneminde uygulayacağı hedef kayıp-kaçak oranları bu bölgelerde gerçekleşen kayıp-kaçak oranları esas alınarak 28/12/2010 tarih ve 2977-2998 sayılı Kurul Kararları ile onaylanmıştır. Tarifeler, bu Kurul Kararlarında yer alan hedef kayıp-kaçak oranları dikkate alınarak 2999 sayılı Kurul Kararı ile ulusal bazda abone grupları için Türkiye genelinde tek fiyat olarak belirlenerek 01/01/2011 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır. 2011 ve 2012 yıllarında daha sonra alınan Kurul Kararlarında da aynı uygulama devam ettirilmiştir. 2006-2010 dönemini kapsayan birinci uygulama döneminde de kayıp-kaçak maliyeti verilen hedefler ölçüsünde enerji tarifelerinin bir unsuru olarak dikkate alınmıştır. 2006 yılı öncesinde de kayıp-kaçak enerji tarifelerinin bir unsuru olmuştur.

4128 sayılı Kurul Kararında ve aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere her bir bölge için uygulama dönemi içerisinde azalan hedef kayıp-kaçak oranları belirlenerek tüketicilerin daha düşük kayıp-kaçak bedeline maruz kalmaları sağlanırken bu hizmeti yerine getiren dağıtım şirketlerine de riskler yüklenmiştir. Kanunun amacı elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMET BÜYÜKATAMAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/13328)**

ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanmasıdır. Bu kapsamda, verilen hedefler şirketlerin performansları da dikkate alınarak belirlenmiş olup performans düzeyi yüksek olan şirketlerin ödüllendirilmesini, performans düzeyi düşük olan şirketlerin ise cezalandırılmasını temin edecek bir mekanizma dahilinde hedef kayıp-kaçak oranları belirlenmiştir. Böylece, düşük performanstan dolayı gerçekleşen yüksek kayıp-kaçak düzeyinin yol açtığı ek maliyet 2007-2010 döneminde sorumlu şirketlerin üzerinde kalmıştır. 2011-2015 döneminde de düşük performans düzeyiyle faaliyet gösteren şirketler hedef kayıp-kaçak oranlarına ulaşamamaktan dolayı ek maliyetlere katlanacaklardır. Bu ek maliyetler hiçbir şekilde tüketicilere yansıtılmamaktadır.

2013-2015 Yılları KKH

	2013	2014	2015
DİCLE EDAŞ	71,07%	59,03%	49,03%
VANGÖLÜ EDAŞ	52,10%	43,27%	35,94%
ARAS EDAŞ	25,70%	21,35%	17,73%
ÇORUH EDAŞ	10,15%	10,15%	10,15%
FIRAT EDAŞ	11,11%	10,59%	10,09%
ÇAMLİBEL EDAŞ	7,02%	6,92%	6,92%
TOROSLAR EDAŞ	11,80%	11,25%	10,72%
MERAM EDAŞ	8,28%	8,28%	8,28%
BAŞKENT EDAŞ	7,88%	7,88%	7,88%
AKDENİZ EDAŞ	8,05%	8,02%	8,02%
GEDİZ EDAŞ	7,70%	7,34%	7,00%
ULUDAĞ EDAŞ	6,90%	6,90%	6,90%
TRAKYA EDAŞ	7,70%	7,70%	7,70%
AYEDAŞ	6,61%	6,61%	6,61%
SEDAŞ	6,96%	6,64%	6,33%
OSMANGAZİ EDAŞ	7,21%	7,21%	7,21%
BOĞAZİÇİ EDAŞ	10,76%	10,26%	9,78%
KAYSERİ EDAŞ	10,01%	10,01%	10,01%
AYDEM	8,90%	8,49%	8,09%
AKEDAŞ	10,03%	10,03%	10,03%
YEŞİLIRMAK EDAŞ	9,41%	8,97%	8,78%

Yukarıda yer alan hedefler esas alındığında 2013-2015 dönem için ortalama hedef kayıp-kaçak oranları sırasıyla yıllar bazında % 14, % 13 ve % 12 olarak belirlenmiştir.

2003 yılı öncesinde, enerji fiyatları içerisinde enerji maliyetinin bir unsuru olarak gerçekleşen kayıp-kaçak maliyetleri dikkate alınmaktaydı. Tarifelerin düzenlenmesi kapsamında 2003 yılından beri EPDK tarafından düzenlenen tarifelerde ise enerji bedeli hesaplamalarında gerçekleşenden daha düşük olan hedef kayıp-kaçak oranları dikkate alınmaktadır. 2006-2010 dönemini kapsayan tarife uygulama döneminde hedef kayıp-kaçak oranları 2011-2015 döneminde de olduğu gibi her bir şirket için ayrı ayrı belirlenmiştir. 2006-2010 döneminde enerji bedeli hesaplanırken o dönem için belirlenmiş olan hedef kayıp-kaçak oranları dikkate alınmıştır. 2011 yılından itibaren ise maliyet kalemlerinin ayrıştırılması söz konusu olup faturada daha önce perakende satış bedeli içerisinde yer alan kayıp-kaçak bedelinin ayrıştırılarak serbest tüketiciler de dahil tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına yansıtılması uygulamasına geçilmiştir.